

**Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií**

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucího práce

Jméno autora: Martin Mecerod

Název práce: Možnosti kulturně antropologického výzkumu katolické liturgie

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Bakalářská práce se zabývá možnostmi zkoumání katolické liturgie z pohledu kulturní antropologie. Pomocí metodologie vycházející z antropologie náboženství usiluje o představení základních témat antropologického výzkumu v oblasti katolické liturgie.

Zaměření práce: kulturní antropologie, liturgie, náboženství, rituál

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce je zpracována na odpovídající jazykové úrovni bez závažnějších gramatických a stylistických prohřešků. Přesto by po jazykové stránce textu prospělo další zpřesňování a pročištění používaného jazyka, místy se vyskytuje vybočení z větné vazby nebo nepřesná spojení a formulace.

Rozsah práce: Plně odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, 43 stran.

Použitá literatura: Práce je založena na dostatečném počtu relevantní odborné literatury (25 knih a další elektronicky dostupné prameny). Vzhledem k interdisciplinární podobě práce a zkoumanému tématu by ale bylo možné připojit ještě mnohem širší spektrum literatury, někteří klasikové jak z oblasti liturgiky, tak z oblasti antropologie jsou neprávem opominuti.

Formální stránka práce: Formální stránka práce je pečlivě zpracovaná podle obvyklých akademických norem

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Bakalářská práce „Možnosti kulturně antropologického výzkumu katolické liturgie“ pracuje s originální a zajímavou perspektivou analýzy katolické liturgie metodologií kulturní a sociální antropologie. Na úvod posudku je třeba říci, že se práce drží vytyčeného cíle a je zpracována na solidní úrovni.

Text je koncipován spíše jako představení základních témat spojených s antropologickým studiem náboženství a rituálu, jež jsou následně vztažena k jejich uchopení katolickou liturgií. Práce se zabývá tématy rituálu, tělesnosti, otázkou sociálních hranic a rituální čistoty a problematikou mýtu. Vzniklá práce je tedy jakýmsi předběžným „hledáním pole“, úvodem do dalšího výzkumu. V tomto přístupu spočívají hlavní přednosti i slabiny práce. Pozitivně můžeme hodnotit autorovo systematické představení jednotlivých oblastí, které dobře pokrývá styčné body mezi kulturně-antropologickým výzkumem náboženství a teologickým studiem rituálu. Široké spektrum témat ale autorovi nedovoluje věnovat se jednotlivým otázkám zevrubně a do hloubky. Otevírá před námi řadu otázek, které by si zasloužily hlubší analýzu a promyšlení:

- Práce předpokládá odlišné antropologické a teologické uchopení a vysvětlení rituálu, ale příliš jej dále v textu netematizuje. Prakticky se nevěnuje teologickým východiskům rituálu a specificky křesťanskému teologickému chápání liturgie. Pro další výzkum by bylo podnětné se ptát, kde se antropologický pohled „zdola“ a teologický pohled „shora“ potkávají a překrývají a kde se naopak rozcházejí a překračují. Odpovídá teologická reflexe zjevení obsažená v katolické liturgii konstantám, jež antropologové nacházejí v rituálech nebo je naopak překračuje a vymyká se jim? Je katolická liturgie pouze jedním z rituálů nebo rituálem par excellence?
- Autor na závěr úvodu cituje z práce Mary Douglasové, která přichází z tezí „„Čím více toho víme o primitivních náboženstvích, tím více je nám jasné, že v jejich symbolických strukturách je prostor pro zamyšlení nad velkým tajemstvím náboženství a filosofie.“ Styčné body mezi „primitivními“ rituály a křesťanskými rituály jsou ale v práci tematizovány pouze nahodile a nepříliš zevrubně.
- Za bližší pozornost by jistě stále i samotná postava a dílo antropoložky Mary Douglasové, jež se předkládanému tématu antropologického výzkumu liturgie ve svých knihách věnovala. V práci je zmíněna spíše okrajově.

Výsledné hodnocení: Bakalářská práce je zpracována na odpovídající úrovni, vyrovnává se s důležitým tématem a splňuje všechny požadavky kladené na tento typ textu. Vzhledem ke zvolené metodě a struktuře ale není uzavřeným a kompletním zpracováním jednoho dílčího tématu, ale spíše otevřením mnoha perspektiv pro další tázání a výzkum.

Otázky vedoucího práce:

Viz body výše.

Datum: 4. 5. 2019

Mgr. Petr Macek, Ph.D.